

Beleidsplan Carnisse Haven 2015-2020

***Dromen delen,
dromen doen***

*Wie wonen daar in die stad,
die stad op de nieuwe aarde?
Een volk dat de Heer aanbad
en de trouw aan zijn roeping bewaarde.
O poortwachter, open de poort
voor alwie vertrouwt op zijn woord!¹*

Inleiding

In 2015 vieren we dat ons kerkelijk centrum Carnisse Haven tien jaar open is. De bouw van de woonwijken Carnisselande en Portland is voltooid. Dit is een cruciaal moment om ons te bezinnen hoe wij gemeente van Christus willen zijn in 2020.

Ons nieuwe beleidsplan is opgebouwd uit twee delen. Eerst geven we een beschrijving van de gemeente, haar visie en haar droom. Daarna schetsen we de gewenste ontwikkeling van de hele gemeente aan de hand van zeven thema's:

1. Zondagmorgen (eredienst)
2. Kerk door de week (V&T en andere activiteiten)
3. Werk in de kerk (organisatie)
4. Mensen in de kerk (doelgroepenbeleid)
5. De kerk, de wijk en de wereld (missionair)
6. De boodschap van de kerk (communicatie)
7. De collectezak (financiën en gebouw)

In tegenstelling tot de eerdere beleidsplannen is dit plan niet opgebouwd rond de individuele wijkraden. Door een thematische aanpak willen we laten zien dat het beleid door alle wijkraden van Carnisse Haven gezamenlijk wordt gedragen en uitgevoerd.

We hopen dat dit een beleidsplan is waarin zoveel mogelijk gemeenteleden zich herkennen. Een plan waarmee we de komende vijf jaar geïnspireerd gaan werken om een aantrekkelijke kerk te zijn in een snel veranderende wereld. De voorbereidingscommissie voor het beleidsplan,

Henk Groenveld, Petra Teunissen en Geerco de Voogd

---

¹ "Wij hebben een sterke stad", Lied 175, vers 2 (naar Jesaja 26: 1-8). Gezongen bij de ingebruikname van Carnisse Haven op 2 oktober 2005.

Inhoud

Deel 1

1. Omvang en plaats van de wijkgemeente	4
2. Visie	4
3. Profiel	4
4. Droom	4
5. Onze geschiedenis, een waardevolle bron	4
6. Proces van beleidsvorming.....	5
7. Sterktes en zwaktes	6

Deel 2

8. Zondagmorgen (eredienst).....	8
9. Kerk door de week (V&T en andere activiteiten)	9
10. Werk in de kerk (organisatie)	11
11. Mensen in de kerk (doelgroepenbeleid).....	13
12. De kerk, de wijk en de wereld (missionair)	15
13. De boodschap van de kerk (communicatie).....	16
14. De collectezak (financiën en gebouw)	17
15. Tot besluit.....	19

1. Omvang en plaats van de wijkgemeente

Carnisse Haven is een Protestantse wijkgemeente in Barendrecht. Het kerkelijk centrum Carnisse Haven is gelegen aan de Noordersingel 30 in Carnisselande. Behalve Carnisselande omvat de kerkelijke wijkgemeente ook de geografische woongebieden Smitshoek en Portland.

In februari 2015 telde de wijkgemeente 843 huisadressen (pastorale eenheden) en 1667 leden onder wie 330 kinderen. Er zijn 667 belijdende leden. Het kerkblad *Klankbord* wordt bezorgd op 481 adressen. Er zijn 355 pastorale adressen zonder een abonnement op het kerkblad.

2. Visie

Carnisse Haven is een thuishaven voor iedereen die op adem wil komen. We krijgen inspiratie om er te zijn voor de ander, geïnspireerd door het evangelie van Jezus Christus, die allen welkom heet. In het vertrouwen dat God met ieder mens zijn weg gaat, gunnen wij elkaar de ruimte van een persoonlijke beleving. Wij weten ons verbonden door de Ene die ons allen zoekt en vindt.

3. Profiel

In Carnisse Haven willen we elkaar kennen en zelf gekend worden. De gemeenteleden willen dienstbaar zijn aan elkaar en aan de samenleving. Door samen te werken in (praktische) activiteiten verbinden wij ons aan elkaar. Al doende versterken en vernieuwen we relaties. Door onze activiteiten en inzet voor de ander hebben wij een positieve uitstraling naar de wijk, waardoor wij geïnteresseerde mensen naar ons toetrekken.

Carnisse Haven is een open gemeenschap. Er is ruimte voor een veelkleurig geloofsleven. Onze verscheidenheid komt niet voort uit onverschilligheid en leidt evenmin tot desinteresse. We staan open voor elkaars visie en willen met elkaar in gesprek. Als 'kerk zonder uitroeptekens' hebben we niet op alle (levens)vragen een antwoord.

Carnisse Haven is een kerk voor alle generaties. De gevarieerde diensten en activiteiten zijn een afspiegeling van de pluriforme gemeente. Door de afwisseling van het soort diensten proberen we iedereen op zijn of haar beurt te raken.

4. Droom

In 2020 is Carnisse Haven een levendig filiaal van Gods koninkrijk op aarde. Een plek waar we leren, dienen, ontmoeten, vieren en getuigen. Een laagdrempelig kerkelijk centrum waarin Gods grondpersoneel elkaar bij name kent. Waar vaste klanten hun vrienden mee naar toe nemen. Waar je soms een uurtje blijft en soms een hele dag. In Carnisse Haven vind je licht, muziek en aandacht, een arm om je schouder of een high five. Je kunt er samen zingen of juist in je eentje stil zijn. Je wordt gevoed met snacks of stevige maaltijden die je 'afrekent' met je persoonlijke inzet voor een ander en/of een gift naar draagkracht. Dit filiaal heeft kinderopvang, een mooie etalage en een webshop. En uiteraard is deze vestiging iedere zondag open voor de boodschap van het evangelie!

5. Onze geschiedenis: een waardevolle bron

Carnisse Haven komt voort uit de Hervormde Gemeente en Gereformeerde Kerk van Smitshoek. Al in de jaren zeventig kerkten deze twee gemeenschappen (aanvankelijk noodgedwongen) in één gebouw, de Rehobothkerk. Ze liepen ver vooruit op het landelijke Samen Op Weg proces.

Begin jaren negentig kwamen er plannen voor de grote Vinex-wijken Carnisselande en Portland. De kleine wijkgemeente kreeg de pastorale zorg voor de circa 30.000 bewoners van deze wijken, die van 1995 tot 2014 gebouwd zijn. Samen met de Katholieke St.

Augustinus Parochie in Barendrecht en leden van de Remonstrantse Broederschap hielden we 'welkomrondes' om alle bewoners van de nieuwe huizen straat voor straat welkom te heten met een bloem of kaars.

Op 2 oktober 2005 konden we het gloednieuwe kerkelijk centrum Carnisse Haven in gebruik nemen. De vele geldwervingsactiviteiten om de bouw te betalen versterkten de band tussen de gemeenteleden onderling en in de wijk.

Onze geschiedenis kleurt ons denken en ons handelen. Veelkleurig zijn en ruimte geven aan de ander zitten als het ware in de genen van Carnisse Haven. Het woord 'welkom' is een sleutelwoord in de gemeente. Ook ontdekten we dat samenwerken en evenementen sterk bijdragen aan de gemeenteopbouw.

Vrijwilligers staan klaar voor een welkomronde.

6. Proces van beleidsvorming

Ter voorbereiding van dit beleidsplan kwam de kerkenraad op 26 maart 2014 bijeen om te dromen over Carnisse Haven in 2020. De gemeente dacht mee tijdens drie 'droomsessies' in week 39 van 2014. Ongeveer zeventig volwassen gemeenteleden en leden van de Jeugdhaven deelden hun ideeën en verwachtingen over de toekomst van onze kerk in de Vinexwijk. Het waren fijne bijeenkomsten waarin iedereen open zijn/haar wensen en angsten kon uiten. Ook de leden van de ouderengespreksgroep en een gespreksgroep voor dertigers brachten hun ideeën in.

Vrijwel alle deelnemers aan de gesprekken voelen zich thuis in Carnisse Haven. Dat spreekt bijna vanzelf, want wie zich aan de sfeer, liturgie of activiteiten stoort, blijft thuis of zoekt een andere kerkelijke gemeente. Uit traditie (verplicht) naar de kerk gaan, komt vrijwel niet meer voor.

De gemeente heeft geen behoefte aan (grote) veranderingen in de eredienst of de activiteiten. De huidige grote variatie aan diensten en activiteiten is aantrekkelijk. De titel van de twee beleidsplannen 'Kennen en gekend worden' staat nog steeds centraal in de gemeente. Het belangrijkste verschil ten opzichte van die eerdere plannen betreft de missionaire taak van Carnisse Haven. Aanvankelijk wilde de gemeente zich actief naar buiten richten en echt op zoek gaan naar de ander in de samenleving. Nu ligt het accent meer op de relatie met de geïnteresseerde buitenstaander. Door deze keuze worden vooral de activiteiten van Vorming & Toerusting het 'uithangbord' van de kerk en worden de enthousiaste gemeenteleden 'ambassadeurs' van Carnisse Haven. Dat heeft ook gevolgen voor de organisatie.

7. Sterktes en zwaktes

We hebben in kaart gebracht wat de sterke punten van onze wijkgemeente zijn en op welke punten we er minder goed voor staan. Ook analyseerden we welke kansen we zien voor Carnisse Haven en met welke bedreigingen we rekening moeten houden. Op basis van deze analyse hebben we de beleidsplannen voor de komende vijf jaar geformuleerd.

Sterk

- We zijn het enige, als zodanig herkenbare, kerkelijke centrum in Carnisselande/Portland.
- De meeste gemeenteleden zijn bewuste kerkgangers. Ze kiezen uit overtuiging voor hun betrokkenheid bij Carnisse Haven en minder uit traditie.
- De gemeenteleden zijn mensen van goede wil. Er zijn veel plannen en het is relatief gemakkelijk vrijwilligers te krijgen voor een nieuw project.
- We hebben betrokken en bevlogen predikanten.
- Onze organisatie kent een open structuur en is niet erg hiërarchisch.
- De variatie in de diensten is groot en dat wordt gewaardeerd.
- We hebben een ruim kerkgebouw, dat past bij de eisen van de tijd.
- We hebben een mooie Smitshoekse geschiedenis van samenwerking (SOW) en activisme geërfd.
- We worden door collega-kerken in Barendrecht gezien als enthousiaste gemeente waar veel kan.

Zwak

- We hebben, uit alle generaties, veel 'slapende' leden: lang niet alle leden komen zondags naar de kerk en/of doen mee aan de activiteiten.
- Na de energieke opbouwfase rond de bouw van de kerk missen sommige gemeenteleden een concreet doel om zich voor in te zetten.
- We zijn onvoldoende zichtbaar bij de bewoners van de Vinexwijken Carnisselande en Portland.
- De betrokkenheid van kerkenraadsleden met andere wijkraden dan hun eigen wijkraad is niet groot genoeg.
- Jongeren vinden de bijruimtes in Carnisse Haven 'steriel' en zouden wel een eigen plek willen inrichten.

De eerste heipaal voor Carnisse Haven wordt geslagen.

Bedreigingen

- De algehele ontkerkelijking treft ook Carnisse Haven.
- De jaarlijkse vrijwillige bijdrage wordt minder waardoor de inkomsten afnemen.
- De gemeente vergrijsd (demografisch).
- Er is een (toenemend) tekort aan ambtsdragers.
- Het is moeilijk vrijwilligers te krijgen voor specifieke, langlopende functies buiten de kerkenraad (redactie *Klankbord*, jeugdleiding, website / pr).
- Actieve vrijwilligers hebben vaak veel taken tegelijk, ook buiten Carnisse Haven.
- We verliezen jongeren van 14-25 omdat hun belangstelling voor de kerk verdwijnt of omdat zij verhuizen naar studentensteden.
- Met deze jongeren verliezen we soms ook hun ouders.

- In de omgeving van Carnisse Haven is een groot aanbod aan activiteiten op het gebied van zingeving en cultuur. Ons activiteitenaanbod is niet 'uniek'.

Kansen

- De afgelopen jaren is veel tijd besteed aan het proces van samengaan tot Protestantse Gemeente te Barendrecht. Dat proces is grotendeels afgerond waardoor we efficiënter kunnen werken.
- Carnisse Haven staat in een relatief welvarende wijk, maar de overheid trekt zich terug. De sociale cohesie in de wijk is niet erg sterk. Welke rol kunnen we als wijkgemeente spelen in de participatiemaatschappij?
- We kunnen gebruik maken van de positieve mogelijkheden van een digitaliserende wereld, jonge gemeenteleden beschermen tegen de negatieve invloeden van internet en oudere gemeenteleden helpen om te gaan met internet.
- Het politieke klimaat verhardt, de tolerantie neemt af. Hoe kunnen we als Carnisse Haven onze positieve boodschap van 'gemeenschap' laten horen?

Deel 2

8. Zondagmorgen

Hoe ziet het er nu uit?

Er is een grote variatie in de diensten. Van peuter- en jeugddiensten tot doopdiensten, Avondmaalsdiensten en ICAD-diensten (met medewerking van de Interkerkelijke Commissie Aangepaste Diensten Rotterdam e.o.). Vaste momenten in het jaar krijgen hun eigen invulling zoals de laatste zondag van het kerkelijk jaar en de oogstdienst. Met de stiltevieringen in de Adventstijd, in de Paascyclus en de bijeenkomsten in de Goede Week trekken we stiltezoekers. Door de afwisseling van het soort diensten proberen we iedereen op zijn of haar beurt te bedienen. We kiezen ervoor om geen variatie in één dienst aan te brengen. We kleden de diensten *per soort* aan met passende muziek op het orgel of de piano, eventueel een koor of cantorij en liturgische bloemstukken. Het kinderkoor ZieZo en de muziekgroep Carnisse Haven werken regelmatig mee.

Het gezamenlijk koffiedrinken na de dienst wordt zeer gewaardeerd en is belangrijk voor veel gemeenteleden om de onderlinge band te versterken. Het is hét moment om gasten welkom te heten en hen te introduceren in onze gemeente. Maar daar gaat het wel eens mis. We staan bij de koffie te veel met bekenden te praten en zien nieuwe gasten niet of stappen niet op hen af. Daardoor sluiten we mensen onbewust uit. Ook (echt)paren durven zich soms niet in zo'n vast groepje te mengen en kunnen zich dan verloren voelen.

Dromen delen: welke verlangens leven er?

De basis van de zondagmorgen kan hetzelfde blijven. Op detailpunten zijn er wensen:

- De wijkraad Eredienst wil graag aanvullend beleid tot de muzikale kleur binnen de gemeente.
- De organisatie van de jeugddiensten wil meer vrijheid in de vormgeving van liturgie bij de jeugddienst.
- Er is vraag naar meer opwekkingsliederen.
- Meer momenten van bezinning, o.a. een stilte aan het begin van de dienst.
- Meer participatie van gemeenteleden in de diensten.
- Een warm welkom voor alle gasten en nieuwe gemeenteleden: niemand gaat zonder persoonlijk contact op zondagmorgen de kerk uit.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- We stellen gastheren en –vrouwen aan op zondagmorgen als aanvulling op de taak van de tweede ouderling bij het koffiedrinken na de dienst. Zo organiseren we echt het 'leren kennen' van elkaar.
- We denken na over de inrichting van de ontmoetingsruimte om onbewuste uitsluiting bij het koffiedrinken te voorkomen.
- Om óók jongeren te laten blijven na de dienst serveren we voortaan frisdranken naast koffie en limonade. Bij voorkeur in de huiskamer, zodat jongeren daar onder elkaar kunnen 'chillen'. Een soort 'after church'.
- We maken intensiever gebruik van de beamer. We ondersteunen de preek zo nodig met foto's, afbeeldingen van kunst of geografische kaarten. En we laten vaker liederen op de beamer zien.

- Na de preek kan er een moment van meditatief orgelspel zijn of stilte, zodat de preek even kan bezinken.
- We zoeken naar meer variatie in de stijl van de liederen. Het streven is om het Liedboek ten volle te gebruiken, dus ook opwekkingsliederen.
- Ter voorbereiding op de dienst maken we via de website al op vrijdag bekend welke Bijbeltekst er gelezen en besproken wordt.

9. Kerk door de week

Hoe ziet het er nu uit?

Carnisse Haven heeft een volle agenda. Vrijwel iedere werkdag zijn de bijzalen 's avonds gevuld. Voor catecheses, gespreksgroepen, koorrepetities en vergaderingen. Op zaterdag zijn er soms geldwervingsactiviteiten zoals de kinderkledingbeurs en wintermarkt. Er zijn veel activiteiten op het gebied van vorming en toerusting, georganiseerd samen met 'het dorp'. De werkgroep gemeenteactiviteiten organiseert ontmoetingen gericht op het beleven van samen-gemeente-zijn zoals het Paasontbijt, een startbarbecue en 'op de koffie bij'. Op woensdagmiddag heeft de predikant een open spreekuur. Op vrijdag deelt de Voedselbank pakketten uit. Een volledig overzicht van alle activiteiten staat in de halfjaarlijkse flyer van de commissie Vorming & Toerusting.

Dromen delen: welke verlangens leven er?

Open, laagdrempelige activiteiten zijn belangrijk voor Carnisse Haven. We vinden het fijn om samen met elkaar ervaringen op te doen en om elkaar, al doende, te ontmoeten. Op zich hoeven er niet veel activiteiten bij te komen. We moeten wél kritische vragen stellen bij alles wat we doen: waarom organiseren we bepaalde activiteiten? Welk doel hebben ze? Alle activiteiten moeten passen in kernwoorden als thuisraken, samenkomen van jong en oud en geloofsverdieping.

Een project van grotere omvang, zoals de inzamelingen voor de kerkbouw, het doopproject van 2011 en de musicals, geven veel elan. Zo'n project trekt ook belangstelling van rand- en

buitenkerkelijken. Het is relatief gemakkelijker voor één kortlopend project vrijwilligers te vinden dan voor een langlopende taak in de wijkgemeente.

Ook overdag zou er meer kunnen gebeuren in het kerkgebouw. Bijvoorbeeld voor ouderen die 's avonds niet graag uit huis gaan of voor ouders die thuis voor jonge kinderen zorgen.

De doopjurkentoostelling in 2011, onderdeel van het grotere Doopproject. Foto: Ingeborg van Bruggen.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- Een keer in de twee jaar organiseert V&T een groter project met een aansprekend thema dat voor alle generaties iets biedt. Het liefst met een maatschappelijk relevant thema.
- We organiseren meer activiteiten overdag. Bijvoorbeeld gezamenlijke Emmaüswandelingen waarbij we al wandelend twee aan twee vooraf uitgedeelde gesprekvragen bespreken. In plaats van de traditionele middagdienst zou op zondagmiddag te denken zijn aan kleinschalige concerten, of een spreker over cultuur, samenleving of spiritualiteit zoals de 'thee met thema' bijeenkomsten in Oosterbeek (zie <https://sites.google.com/site/raadvankerkenoosterbeek/Home/thee-met-thema>)
- Bij alle (nieuwe) activiteiten kijken we kritisch of ze passen bij onze kernwaarden welkom, thuisraken, samenkomen van jong en oud en geloofsverdieping.
- We onderzoeken de mogelijkheid van een tweede scherm en video-ondersteuning zodat podiumactiviteiten ook achterin de kerk en in de ontmoetingsruimte goed te volgen zijn.

10. Werk in de kerk

Hoe ziet de organisatie er nu uit?

Carnisse Haven heeft twee predikanten: één fulltime en één (emeritus) parttime. Naast een kerkenraad, kleine kerkenraad en het moderamen werkt Carnisse Haven met wijkraden. Centraal in de wijkraad werkt een ouderling of diaken die als 'trekker' met andere kerkenraadsleden en/of gemeenteleden de wijkraad vormt. Vrijwilligers werken samen met de 'trekker' aan hun taak in de wijkraad. Er zijn betaalde organisten, een betaalde koster en enkele onbetaalde hulpkosteren en 'sleutelhouders' (doorgaans kerkenraadsleden). De organisatie in wijkraden werkt in principe goed. De vergaderdruk is in sommige functies echter te hoog. Het profiel en de verantwoordelijkheden van de Wijkraad voor Gemeenteopbouw zijn onduidelijk. Het contact tussen de wijkraden (trekkers) onderling is niet optimaal. Er zijn niet voor alle functies voldoende vrijwilligers.

Dromen delen: welke verlangens leven er?

Een efficiënte organisatie met veel vrijheid voor de kerkelijke 'arbeiders' op basis van de huidige wijkradenstructuur. We willen veel vrijwilligers die hun werk met hart, ziel en plezier doen. Die ervan groeien en in hun werk genieten van het onderlinge contact en elkaar stimuleren. We willen zo min mogelijk vergaderen en zoveel mogelijk 'gekend worden'. Ook willen we in vergaderingen voldoende tijd en ruimte maken voor contact met God en de Bijbel.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- Door het samenvoegen van moderamen en kleine kerkenraad kunnen we efficiënter werken en minder vergaderen.
- De taken van de wijkraad gemeente-opbouw kunnen we veranderen in een commissie V&T, die activiteiten organiseert die passen bij het profiel en de kleur van Carnisse Haven. V&T valt (net als de commissie Communicatie) rechtstreeks onder de wijkkerkenraad en betreft bij haar programma alle wijkraden, zodat we beter inhoudelijk samenwerken en een programma aanbieden dat nog beter dan nu past bij de behoeften van onze gemeenteleden. Voor de (jaar)planning werkt deze commissie samen met de centrale Vorming & Toerusting commissie van de Protestantse Gemeente te Barendrecht. Een kerkmeester of koster kan voortaan rechtstreeks de werkgroep gemeente-activiteiten aansturen.
- Onze commissie V&T gaat ook actief op zoek naar aansprekende grotere projecten met een missionaire én gemeentevormende uitstraling en zoekt daar per project vrijwilligers (projectteam) omheen.
- We moeten soepeler omgaan met de verantwoordelijkheden van de (hulp)koster. Als gastheren en -vrouwen de kerk mogen openen kan Carnisse Haven gemakkelijker en goedkoper groeien. Met hen kan een klein contract worden opgesteld, waaruit blijkt dat zij de verantwoording voor dat moment hebben, zodat we voldoen aan de eisen van de verzekering.
- Het toewijzen van de functie 'jeugddiaken' aan één van de huidige diakenen zorgt voor grotere betrokkenheid van de jeugd bij diaconale projecten: precies het soort activiteiten waar hun belangstelling naar uit gaat. Zeker nu de Roemenië-werkgroep stopt met haar werk ligt hier een kans. De jeugddiaken zou ook een diaconale jeugdreis kunnen organiseren (zie paragraaf Mensen in de kerk).

- We organiseren het bezorgen van enveloppen voor financiële acties en andere post zo efficiënt mogelijk en vragen daarvoor ook de hulp van de gemeenteleden.

Vakantiehaven in de herfstvakantie.

- Voor de werving van vrijwilligers houden we opnieuw een vacaturemarkt. Om interesse voor functies te kweken, kunnen we ook de serie 'werk in uitvoering' herhalen. In 2004 en 2005 stond deze reeks portretten van kerkelijke vrijwilligers in *Klankbord*.
- Gemeenteleden kunnen en willen assisteren bij het collecteren en welkom heten in de kerk.

11. Mensen in de kerk

Hoe ziet de gemeente er nu uit?

Leeftijdsopbouw van de leden (belijdend, doop, gast) per 1/2/2015	
Tot 4 jaar	42
4 t/m 5 jaar	24
6 t/m 11 jaar	88
12 t/m 17 jaar	108
18 t/m 24 jaar	76
25 t/m 34 jaar	85
35 t/m 44 jaar	188
45 t/m 54 jaar	239
55 t/m 64 jaar	206
65 t/m 74 jaar	245
75 t/m 84 jaar	159
85 t/m 95 jaar	45
95 jaar en ouder	3
Totaal aantal leden	1508
Gemiddelde leeftijd leden	47,7

Dromen delen: welke verlangens leven er?

Het is de uitdrukkelijke wens van alle gemeenteleden dat Carnisse Haven een plek is waar alle generaties zich thuis voelen. Dat de tieners van nu over twintig jaar nog steeds in de kerk zitten. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Want als we 'alles voor iedereen' organiseren, voelt niemand zich prettig in een grijze brij. Daarvoor is een doelgroepbenadering nodig. Als we ook in toekomst willen blijven bestaan, moeten we proberen iedereen te 'houden' en hebben we ook nieuwe leden nodig. En we willen dat we *elkaar kennen en dat we gekend worden*. Het onderlinge contact, het omzien naar elkaar is

voor velen de basis van het gemeente-zijn in Carnisse Haven. Het in 2013 geplaatste lief- en leedbord in de hal van de kerk is daar een duidelijk teken van.

Pastoraat

“Kennen en gekend worden” is in Carnisse Haven een vertrouwd motto om aan te geven hoe we met elkaar om willen gaan. Het pastorale werk in Carnisse Haven is daarom ooit georganiseerd aan de hand van de ledenadministratie. Contactpersonen en ouderlingen werden verdeeld over de secties, met als doel snel en regelmatig contact met alle leden te onderhouden. Het is echter al jaren een probleem om voldoende medewerkers te vinden voor alle secties. Langzamerhand rijst de vraag of we niet moeten stoppen met dit streven alle vacatures te vervullen. Is het niet beter om te onderzoeken hoe het werk gedaan kan worden met de beschikbare medewerkers? Daarbij is het belangrijk om ook aandacht te schenken aan de veranderende wensen en behoeften ten aanzien van het pastoraat. De wijkraad voor het pastoraat is van plan om een nieuwe benadering van het pastorale werk in de wijk te ontwikkelen, waarin we uitgaan van de beschikbare mensen en inspelen op de wensen en behoeften die in de gemeente leven. Wat goed loopt, moet vooral doorgaan, maar waar gaten zijn gevallen in het pastorale netwerk moet iets veranderen. Iedereen in de wijkgemeente moet ergens terecht kunnen als pastorale aandacht nodig is. Voor de hele wijkgemeente zal een minimumpakket van pastorale aandachtsmomenten worden samengesteld, waarbij het niet de bedoeling is dat de ouderlingen en contactpersonen extra worden belast.

Jeugd

De laatste vijf jaar is er veel gebeurd in het jeugdwerk. Er zijn peuterdiensten gekomen. We hechten veel waarde aan de catechese-avonden. De huidige methode werkt naar tevredenheid. Hopelijk is er in de toekomst ook belangstelling voor belijdeniscatechese. JeugdHaven voor 16+ draait goed. De kampen zijn een succes. Er zijn vooral goede ervaringen met het organiseren van activiteiten samen met collega's in Barendrecht-Dorp. Daardoor is het aanbod verdubbeld en leren de jongeren elkaar kennen. Dat beleid willen we voortzetten. We vragen ook iets van de jongeren zelf, namelijk *minder consumeren en meer participeren*. Inzet op de wintermarkt of voor een diaconaal project bijvoorbeeld. Of door mee te werken in de beamercommissie of aan de website. Zo blijven jongeren meer betrokken bij de gemeente en bij de andere (oudere) gemeenteleden. Het jeugdwerk moet meer geïntegreerd zijn in het hele beleid van de kerk en niet alleen een taak zijn van de Wijkraad Jeugdwerk. Aangezien veel van onze jongeren hoogopgeleid zijn en voor vervolgstudie wegtrekken uit Barendrecht, is het lastig ze te behouden voor de gemeente Carnisse Haven. Het hoogst haalbare is dat we deze jongeren een waardevolle basis en goede herinneringen meegeven aan hun tijd in de gemeente (zoals het kamp) zodat ze niet vervreemden van de kerk en/of op latere leeftijd terugkeren in de kerk.

Middelbare leeftijd

Gemeenteleden tussen dertig en vijftig jaar hebben het erg druk. Naast werk, gezinsleven en zorg voor ouders, zetten zij zich ook in voor de kerk. We moeten overbelasting voorkomen. Ook moeten we ervoor zorgen dat deze generatie niet mét hun kinderen de kerk verlaat. De in 2014 gestarte 'Sandwich-club' is een goed voorbeeld van zorg voor deze doelgroep. Speciale aandacht moet uitgaan naar huwelijksproblematiek die in de Vinexwijk veel voorkomt.

Ouderen

Carnisse Haven vergrijst. De trouwe kerkgangers van weleer die veel praktisch werk deden, hebben nu zelf meer zorg nodig. We moeten zorgen dat zij toegang blijven houden tot het kerkgebouw en tot de activiteiten. Uit onderzoek blijkt dat contacten met leeftijdgenoten voor ouderen waardevoller zijn dan contacten met jongeren. Kunnen we zorgen dat ouderen iets voor elkaar betekenen, zowel sociaal als praktisch? Toch is binding met de jongeren, die zij zo graag in de kerk zien, ook van belang. Kunnen we projecten/activiteiten verzinnen waarin het 'oude goud' op stap gaat met de jongeren? En zij zo van elkaar leren?

Kerkverlaters / randkerkelijken / buitenkerkelijken

We weten onvoldoende waarom mensen onze gemeente verlaten. Vaak gaat het sluipenderwijs: steeds minder frequent kerkbezoek en uiteindelijk nooit meer komen. Durven we kerkverlaters aan te spreken als we hen ontmoeten bij de supermarkt? Zie voor de werving van nieuwe gemeenteleden de paragraaf 'De wijk en de wereld'.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- De wijkgemeenten op 'het dorp' zijn dit seizoen met gezinscatechese gestart. We evalueren hun ervaringen en nemen het idee bij succes over.
- We organiseren een diaconale jongerenreis naar het buitenland. De jongeren moeten daarvoor zelf (een deel van) de kosten bij elkaar brengen met acties.
- Voor de ouderen maken we een boekje met namen en adressen en pasfoto's zodat ze elkaar ook buiten het kerkelijk centrum gemakkelijker kunnen bezoeken.
- Onze zomerse busreis voor ouderen stellen we actief open voor mensen die niet in Carnisse Haven kerken.
- We vragen onze jongeren om de rolstoelen van ouderen / gehandicapten tijdens de Avondvierdaagse te duwen of mee te gaan als hulp bij de busreis.
- De fantastische keukens van Carnisse Haven gaan we beter gebruiken door jongeren voor ouderen te laten koken en andersom.
- We organiseren jaarlijks een vraag- en aanbod beurs na een kerkdienst: wie ruilt een zelfgebakken taart voor hulp bij naaiwerk? Wie maait het gras in ruil voor hulp bij computerproblemen?
- We onderzoeken of er een flexibele oplossing is voor de wens van de jeugd voor een eigen plek: een multifunctionele ruimte die snel te veranderen is in een jeugdruimte.

12. De kerk, de wijk en de wereld

Waar staan we nu?

Carnisse Haven is onlosmakelijk verbonden met de Protestantse Gemeente te Barendrecht, maar heeft daarbinnen een eigen kleur en identiteit. Onze wijkgemeente stelt zich uitdrukkelijk ten doel om óók niet-gemeenteleden gastvrij te ontvangen. Dat lukt maar ten dele. Met name aan (lees)kringen, concerten, de Vakantiehaven (eendaagse kinderactiviteit in de herfstvakantie) en gespreksgroepen doen gasten mee van buiten de wijkgemeente. Bij evenementen zoals de Kinderkleding- en speelgoedbeurs assisteren vrienden en bekenden van onze gemeenteleden. En bij de kerstvieringen zien we nieuwe gezichten. Maar welke Carnisselanders en Portlanders weten dat wij nog veel meer doen in de kerk dan bidden en zingen op zondagmorgen? Zijn wij herkenbaar als plek om tot rust te komen? Hebben de bewoners behoefte aan spirituele, sociale of praktische zorg die wij hen kunnen bieden? En weten ze dat Carnisse Haven ook een mooie plek is voor het houden van hun vergadering, workshop of conventie?

Dromen delen: welke verlangens leven er?

We presenteren ons naar buiten als een levendige gemeente met een open oog voor de omgeving. Door Carnisse Haven zichtbaar te maken, trekken we belangstellenden aan. Dat kan door vanuit de kerk georganiseerde publiciteit, maar belangrijker zijn de gemeenteleden zelf. Idealiter zijn gemeenteleden zo enthousiast, dat ze als ambassadeur durven uitkomen voor hun betrokkenheid bij de kerk. Zo is de kerk van de eerste eeuwen gegroeid, door het enthousiasme van de jonge Christenen. En ook nu is aantrekkelijk maatschappelijk handelen belangrijk. We laten onze handen wapperen waar het nodig is in onze participatiemaatschappij. En we vertellen erbij of laten zien dat we ons inzetten vanuit onze Christelijke overtuiging. Zo kan onze missionaire taak op een menselijke schaal, door de individuele gemeenteleden, worden uitgevoerd. Carnisse Haven moet gemeenteleden toerusten om dat te doen en hun gereedschap voor groei geven. De inzet voor de ander is bovendien ook goed voor de gemeenteleden zelf. Op het moment dat je je durft te verhouden met de ander, groei je zelf ook.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- Onze activiteiten en communicatie passen bij het eigen karakter en de sfeer van Carnisse Haven.
- De commissie V&T organiseert workshops of cursussen om gemeenteleden te leren hun geloof te (durven) belijden in het dagelijks leven (op het werk, op school). Apart voor jongeren?
- We organiseren een keer per twee jaar een aansprekend project met een missionaire én gemeentevormende uitstraling.
- We intensiveren de publiciteit rond onze activiteiten zodat we zichtbaarder worden in onze regio.
- We laten onze stem horen in maatschappelijke discussies in Barendrecht/Portland (bijvoorbeeld rond de zondagsopeningen van winkels in Barendrecht of rond ouderenzorg).
- We bieden een cursus „hedendaags Christendom“ voor jan en alleman, niet evangelicaal, maar „breed gedifferentieerd“ protestants.
- We stellen de kerk vaker overdag open voor stiltezoekers.

- Op de achterkant van de kaarten van de kaartengroep zetten we ook het logo en webadres van Carnisse Haven plus een tekst als “Gemaakt door gemeenteleden van Carnisse Haven”. Dat komt de zichtbaarheid van onze wijkgemeente ten goede.

13. De boodschap van de kerk

Waar staan we nu?

Carnisse Haven communiceert op verschillende manieren met de gemeenteleden:

- Tweewekelijks kerkblad *Klankbord* (op abonnement)
- Beamer op zondag
- Website www.carnissehaven.nl (geïntegreerd in pknbarendrecht.nl)
- Halfjaarlijkse flyer Vorming & Toerusting
- Het Jaarboekje van de Protestantse Gemeente te Barendrecht
- Facebookgroep (89 leden in juni 2015)
- Kerstkaart met de vieringen in de kerstweek
- Onderlinge communicatie, zowel in gesprek als per mail.

We communiceren met de inwoners van de wijken om ons heen:

- Via (incidentele) nieuwsberichten en het kerkdienstenoverzicht in de lokale kranten *De Schakel* en *Het Zuiden*
- Publiciteit via Hart voor Barendrecht
- Radio Exxact Barendrecht

Een bedankje voor een bloemengroet op de Facebookpagina van Carnisse Haven.

Dromen delen: welke verlangens leven er?

We willen een gemeente zijn die moderne communicatiemiddelen combineert met een persoonlijke benadering. We willen snelle communicatie met meelevende gemeenteleden door een wekelijkse e-mail met nieuws over overlijden/geboorte en de liturgie van de aankomende zondag. We willen publiciteit voor onze activiteiten in *Klankbord* en lokale media zodat we kunnen laten zien wat een bloeiende, aantrekkelijke gemeente we zijn. Die publiciteit versterkt ook de trots van onze gemeenteleden op hún Carnisse Haven. We willen een actuele, aantrekkelijke website en een aansprekend kerkblad dat zoveel mogelijk mensen bereikt. We willen niet alleen communiceren over onze activiteiten, maar ook over de bron waaruit we leven en werken. Onze goede boodschap: het evangelie.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- We breiden de werkgroep communicatie uit. Het liefst met jongeren die de website aantrekkelijker maken.
- We plaatsen meer verslagen mét foto's van nu nog tamelijk onzichtbare groepen zoals de creagroep of moslimgroep in *Klankbord*.
- We intensiveren de berichtgeving naar de lokale pers en stellen een centraal 'perscontact' aan.
- We intensiveren het gebruik van de beamer op zondagmorgen (zie ook paragraaf Zondagmorgen).

- We onderzoeken de mogelijkheid om via kerkomroep.nl of lokale omroep beelduitzendingen te maken die zieken, ouderen en belangstellenden thuis kunnen volgen.
- We gaan onderzoeken of berichtgeving per e-mail mogelijk is. Bij voorkeur op vrijdagmiddag, met de liturgie voor de zondag en pastorale berichten.
- Met Pasen sturen we ook een kaart met de vieringen in de Stille Week en Pasen (in ieder geval aan de gemeenteleden en misschien wel aan de hele wijk).
- We gaan werken aan een nieuwe vorm en verspreidingwijze van *Klankbord*.

De Barendrechtse predikanten in De Schakel.

14. De collectezak

Waar staan we nu?

Onze financiën en huisvesting liggen in de handen van de Wijkraad van Kerkrentmeesters. Zij merken dat de vrijwillige bijdragen teruglopen terwijl de kosten gelijk blijven of zelfs stijgen. Ook het aantal betalende gemeenteleden loopt terug. We hebben mooie plannen, maar hoe gaan we de uitvoering ervan allemaal betalen?

Dromen delen: welke verlangens leven er?

We willen een gezonde en solide financiële situatie. We zoeken naar gemeenschapsvormende geldwervingsactiviteiten die ook 'geld in het laatje' brengen. We willen de huidige capaciteit aan pastorale voorziening (predikant en bijstand) behouden, het kerkgebouw multifunctioneler maken en een nieuwe vorm van budgetteren invoeren.

Predikanten

De huidige professionele pastorale capaciteit bestaat uit 1,4 fte (een predikant en 0,4 fte bijstand in het pastoraat). Het is van belang deze capaciteit te handhaven, want uit de eerdere paragrafen blijkt dat we veel plannen hebben:

- we organiseren meer activiteiten, catechese- en gespreksgroepen en kringen, dus is er meer behoefte aan professionele ondersteuning van onze bezoekers en vrijwilligers;
- we vragen van de pastores toerusting zodat de gemeenteleden hun ambassadeursfunctie (missie) goed kunnen uitvoeren;
- er komen meer ouderen in de gemeente waardoor er meer behoefte is aan professioneel ouderenpastoraat en rouwbegeleiding;
- we willen jongeren bij de gemeente houden en dat lukt niet alléén met vrijwilligers.

Vanaf 2017 ontbreken voor de 0,4 fte bijstand de financiële middelen. We gaan onderzoeken of we specifieke bronnen kunnen aanboren om de pastorale zorg tóch op peil te houden.

Gebouw

Ons kerkelijk centrum Carnisse Haven is primair bestemd voor de activiteiten van de wijkgemeente. We willen dat het gebouw een grotere rol in de wijk krijgt, zodat zowel de kerkelijke als maatschappelijke functie kan groeien. Zo'n 'open' karakter vraagt om meer publiciteit en uitstraling. Het intensievere gebruik van het gebouw moeten ondersteund worden door vrijwilligers die samen met de kosten de taken verdelen. Dat vraagt om een constante werving van medewerkers en aandacht voor hun functioneren. Daarnaast moeten we onderzoeken welke voorzieningen gewenst zijn om het gebouw (de kerkzaal) ook bruikbaar te maken voor andere activiteiten dan de eredienst, zoals concerten en culturele activiteiten. Een speerpunt is de vervanging en uitbreiding van de beeld- en geluidsvoorziening.

Budgettering

Onze belangrijkste uitgaven bestaan uit de kosten voor het gebouw, kosten en predikanten. De kosten van onze wijkgemeente staan onder druk, evenals die van de totale Protestantse Gemeente te Barendrecht. Een duidelijke budgettering voor alle activiteiten maakt de kosten duidelijker en beheersbaar. In samenwerking met de andere wijken van de Protestantse Gemeente te Barendrecht willen we onderzoeken of er - onverminderd de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de totale financiën - ook een eigen deelbudget voor de wijkgemeenten kan komen. Zo'n eigen deelbudget kan het verantwoordelijkheidsgevoel van de gemeenteleden voor de eigen wijk groter maken en zorgt hopelijk ook voor meer inkomsten.

Dromen doen: praktische plannen en prioriteiten

- We onderzoeken of het behoud van de pastorale capaciteit financieel mogelijk is. We kiezen voor mensen en pastorale zorg bóven gebouwen of materialen.
- We onderzoeken de mogelijkheid van een eigen deelbudget binnen de Protestantse Gemeente te Barendrecht.
- De nieuw te organiseren tweejaarlijkse projecten moeten zoveel mogelijk kostenneutraal zijn.
- We zoeken een alternatief voor de succesvolle Koopjesmarkt.
- We gaan flexibeler om met de bestemming van deurcollectes voor de wijkgemeente.
- We honoreren zoveel mogelijk de (last minute?) verzoeken van jongeren voor collectes bij jeugddiensten.
- We reserveren geld of organiseren een actie voor een tweede scherm in de ontmoetingsruimte en video-ondersteuning.
- We vragen van de jeugd een (praktische) bijdrage voor het organiseren van een diaconale jeugdreis en andere activiteiten.

**BIJ HET TELLEN VAN
ONS GELD VALT HET
RESULTAAT VAAK
TEGEN, BIJ HET
TELLEN VAN ONZE
ZEGENINGEN VOELEN
WE ONS RIJK**

visje
www.visjeposters.nl

15. Tot besluit

Dromen over de toekomst is mooi en inspirerend, maar uiteindelijk komt het aan op de uitvoering. Daarom hebben we enkele beleidsvoornemens uitgewerkt in een werkplan voor de kerkenraad. Aan het eind van het seizoen evalueren we wat er van deze plannen terecht is gekomen en of er vervolgstappen nodig zijn. We wensen alle dromers, denkers en doeners van Carnisse Haven Gods zegen toe bij de uitvoering.

De voorbereidingscommissie voor het beleidsplan,
Henk Groenveld, Petra Teunissen en Geerco de Voogd

Colofon

Protestantse Wijkgemeente Carnisse Haven
Kerkelijk Centrum Carnisse Haven
Noordersingel 30
2993 TA Barendrecht
Tel. 0180-615449
www.carnissehaven.nl

Dit Beleidsplan kwam tot stand met medewerking van de wijkkerkenraad van Carnisse Haven, alle wijkraden en de bijna honderd gemeenteleden die meedachten in de 'droomsessies' in september 2014.

Foto omslag: Edward Belt.

Eindredactie: Petra Teunissen-Nijse, In Orde Tekst & Advies, Barendrecht
Barendrecht, september 2015

*Rechtvaardigen, hier is uw stad,
standvastigen, hier uw sterkte.
Een ruimte die niemand mat,
Een toekomst die niemand bewerkte
dan Israëls Heiland alleen,
Hij voert de verdrukten erheen.²*

---

² Wij hebben een sterke stad, Lied 175, vers 4 (naar Jesaja 26: 1-8)